

Bekir YEŞİLTASFotoğraf Eğitmeni, Fatih Belediyesi Karınca El Emeği Eğitim Birimi, bekiryesiltas@gmail.com, İstanbul-Türkiye
ORCID: 0000-0002-7390-062X**Bülent Ümit ERUTKU**Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, berutku@marmara.edu.tr, İstanbul-Türkiye
ORCID: 0000-0001-8801-8974**Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarının Katılımcılara ve Fotoğraf Sanatına Katkıları Üzerine Bir Değerlendirme****Özet**

Fotoğraf tekniği Batı'da icadının ardından ülkemiz topraklarında önce ticari olarak kullanılmaya başlanmıştır. Ancak ticari faaliyetlerin dışında az da olsa amatör fotoğrafçılığı teşvik eden faaliyetler de olmuştur. Bu bağlamda Servet-i Fünûn Dergisinin 1896 yılında düzenlediği ilk fotoğraf yarışması önemli bir adımdır. Bu yarışmanın ardından fotoğraf sanatının yaygınlaşması ve gelişmesi, dernekleşme süreçleriyle hız kazanmıştır. 2003 yılında kurulan "Fotoğraf Sanatı Federasyonu", 2005 yılında "Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu" adını alarak, Türkiye'de fotoğraf sanatının gelişmesini destekleme ve uluslararası platformlarda ülkeyi temsil etme hedefiyle faaliyet göstermektedir. Bu çalışmada, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu'nun 2004-2022 yılları arasında onayladığı ulusal fotoğraf yarışmalarının katılımcılara ve fotoğraf sanatına katkılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonunun arşiv kayıtları, etkinlik dokümanları, almanaklar ve görsel materyaller gibi çeşitli arşiv malzemeleri doküman analizi yöntemiyle kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Araştırmada, katılımcılara yönelik bir anket hazırlanmış ve elde edilen veriler, betimsel istatistiksel analiz yöntemiyle gerçekleştirilmiş olup, örneklem olarak Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu'nun onayladığı ulusal fotoğraf yarışmalarına katılanlar olarak belirlenmiştir. Elde edilen veriler, federasyon onaylı ulusal yarışmaların Türkiye'de fotoğrafın bir sanat formu olarak kabul görmesine önemli katkı sağladığını ortaya koymuştur. Ayrıca yarışmaların, katılımcıların teknik becerilerini geliştirmeleri, sanatsal estetiklerini zenginleştirmeleri ve kültürel değerlerin korunması açısından olumlu etkiler yarattığı belirlenmiştir. Araştırma konumuzda daha önce yapılmış bir çalışmanın olmaması nedeniyle süreçlerin karşılaştırılıp değerlendirilmesi mümkün olmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Fotoğraf Yarışmaları, TFSF, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu, Fotoğraf Sanatı, Fotoğraf Sanatçıları.

An Evaluation on the Contributions of National Photography Competitions Approved by the Federation of Photographic Arts of Turkey to Participants and the Art of Photography**Abstract**

Following its invention in the West, photography began to be used commercially in our country. However, in addition to commercial activities, there were also a few activities that encouraged amateur photography. In this context, the first photography contest organized by the Servet-i Fünûn Magazine in 1896 was a significant step. Following this contest, the spread and development of photography accelerated through association formation. Founded in 2003, the "Photographic Art Federation" was renamed the "Turkish Photographic Art Federation" in 2005 and operates with the aim of supporting the development of photography in Turkey and representing the country on international platforms. This study aims to examine the contributions of national photography competitions sanctioned by the Turkish

Photographic Arts Federation between 2004 and 2022 to the participants and the art of photography. To this end, various archival materials, including the Turkish Photographic Arts Federation's archival records, event documents, almanacs, and visual materials, were comprehensively examined using document analysis. In the research, a survey was prepared for the participants and the data obtained was carried out using descriptive statistical analysis method, and the sample was determined as the participants of the national photography competitions approved by the Turkish Photographic Arts Federation. The data obtained revealed that national competitions approved by the federation significantly contributed to the acceptance of photography as an art form in Turkey. Furthermore, the competitions were found to have positive effects in terms of developing participants' technical skills, enriching their artistic aesthetics, and preserving cultural values. Since there is no previous study on our research topic, it was not possible to compare and evaluate the processes.

Keywords: Photography Competitions, TFSF, Turkish Photographic Art Federation, Photography Art, Photography Artists.

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarının Katılımcılara ve Fotoğraf Sanatına Katkıları Üzerine Bir Değerlendirme

1. Giriş

Fotoğraf, tarihsel süreçte kimyasal, teknik ve teknolojik yeniliklerle sürekli gelişim göstermiştir. Fotoğraf makinesi kullanımı, pozlama ve kompozisyon gibi teknik bilgi ve beceriler, fotoğrafçılığı zanaat olarak konumlandırmıştır. Ayrıca, belgeleme işlevinin ötesine geçerek bireylerin kendilerini ifade etmelerine, toplumsal hafızanın oluşumuna ve kültürel değerlerin aktarımına da katkı sağlayan bir sanat dalı olarak önemli bir yere sahiptir. Fotoğraf, ışık, renk ve kompozisyonla estetik bir ifade sunarak zanaat ile sanat arasındaki sınırları aşan bir disiplindir. Sanatsal açıdan fotoğraf; ifade, kompozisyon, eleştirel düşünce, tarihsel bellek ve toplumsal etkileriyle sanat dünyasında özgün bir konum edinmiş, güçlü bir anlatım aracı olmuştur. Bu çerçevede fotoğraf yarışmaları hem üretimi teşvik eden hem de fotoğrafın dolaşımını hızlandıran önemli platformlar olarak öne çıkmaktadır. Fotoğraf sanatının bu işlevlerini sürdürebilmesinde yarışmalar, katılımcılara üretimlerini sergileme, tanınma ve değerlendirilme imkânı sunan kurumsal platformlar olarak dikkat çekmektedir. Fotoğrafçılar ise yarışmalarda, yalnızca teknik becerilerini değil, aynı zamanda estetik ve anlatı odaklı yaklaşımlarını da geliştirerek, duygu, düşünce ve hikâyeleri sanatsal bütünlük içinde sunan eserler ortaya koymaktadır.

Günümüzde teknolojik gelişmeler, fotoğraf yarışmalarının çeşitlenmesini ve erişilebilirliğinin artmasını sağlamış ve bu etkinlikleri yaygınlaştırmıştır. Türkiye’de fotoğraf yarışmalarının kurumsal çerçevesi ise büyük ölçüde Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) tarafından şekillendirilmiştir. Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu onaylı yarışmalar, standartları belirleyen, şeffaflık sağlayan ve geniş katılımcı kitlesine ulaşan yapılarıyla fotoğraf sanatının demokratikleşmesine katkıda bulunmaktadır. Bu yarışmalar, amatör ve profesyonel fotoğrafçıların aynı zeminde buluşmasına olanak tanıyarak üretim çeşitliliğini teşvik ederken, ödüller, sergiler ve kataloglar aracılığıyla sanatçıların ulusal ve uluslararası düzeyde tanınırlığını desteklemektedir.

Bu çalışma, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarının katılımcılara ve fotoğraf sanatına katkılarını incelemeyi amaçlamaktadır. Fotoğraf yarışmaları, katılımcılara motivasyon sağlama, teknik ve estetik gelişim olanağı sunma ve toplumsal farkındalık yaratma gibi işlevleriyle Türkiye’de fotoğraf sanatının gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda araştırmanın temel soruları, fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına ve katılımcıların üretim pratiklerine katkısının ne ölçüde olduğu, motivasyonlarına, estetik ve teknik gelişimlerine, fotoğraf sanatının yaygınlaşması ile katılımcıların görünürlüğüne etkileridir. Ancak literatürde, fotoğraf yarışmalarının katılımcıların sanatsal gelişimleri, motivasyon düzeyleri ve fotoğraf sanatına katkıları üzerine yapılmış bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu durum, fotoğraf yarışmalarının bireysel ve toplumsal düzeydeki etkilerinin yeterince

incelenmediğini göstermektedir. Dolayısıyla bu çalışma, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarını merkeze alarak, bu yarışmaların katılımcıların sanatsal gelişimine, motivasyonlarına ve fotoğraf sanatının ilerlemesine olan katkılarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu arşiv kayıtları, etkinlik dokümanları, almanaklar ve görsel materyaller gibi çeşitli kaynakların yanı sıra, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarında ödül veya sergileme elde eden katılımcılar ile gerçekleştirilen anket verileri incelenmiştir. Elde edilen veriler, doküman analizi ve betimsel istatistiksel yöntemlerle değerlendirilmiş olup, gelecekteki araştırmalara temel teşkil edebilecek bulgular ortaya konmuştur.

2. Türkiye’de Fotoğraf Yarışmalarının Tarihçesi

Osmanlı İmparatorluğu’nda fotoğraf, 19.Yüzyılın ortalarında gelişmeye başlamıştır. Bu süreçte, Servet-i Fünûn Dergisi, amatör fotoğrafçıları bu sanat dalına teşvik etmek amacıyla, 1896 yılında okuyucuları arasında Türkiye’nin ilk fotoğraf yarışmasını düzenlemiştir (Koloğlu, 2010, s. 98). Bu yarışmada bir fotoğraf makinesinin ödül olarak verileceği duyurulurken, katılmak isteyenlerin, 8x8-13x18 cm ebatlarında fotoğraflarla birlikte, klişelerinin de gönderilmesi gerektiği belirtilmiştir (Bölük, 2014, s. 31). Görsel 1, derginin ilk sayfasında yer alan ve ilgili yarışmada birincilik ödülüne layık görülen fotoğrafı göstermektedir. Ayrıca, Servet-i Fünûn’un bu öncülüğü sonrasında, Şehbal Mecmuası 1 Haziran 1909 tarihli 6. sayısında bir fotoğraf yarışması düzenlemiş ve yarışma fotoğraflarının konu ve boyutlarının serbest olduğu, dereceye giren fotoğrafların ise hak etmiş oldukları ödülleri alabilmek için Avrupa’ya gönderileceği belirtilmiştir (Bölük, 2014, s. 31).

Cumhuriyet’in ilanının sonrasında fotoğraf yarışmalarının ve sergilerinin sayısı artmaya başlamış ve böylelikle fotoğraf bir sanat dalı olarak toplumda yavaş yavaş kabul görmeye başlamıştır. 1930’ların başında yayınlanan Foto Süreyya Dergisi 1. sayısında “amatör fotoğrafçılığın gelişimine önemli bir katkı sağlamayı amaçlamıştır, ilk sayısında sadece güzel bir fotoğraf çekilmesi amacıyla düzenlenecek fotoğraf müsabakaları açacağını duyurarak, bu müsabakaların, ticari kaygılardan uzak, sadece sanatsal bir amaçla düzenleneceğini” belirtmiştir (Foto Süreyya, 1931). Ayrıca, aynı sayıda Kodak firması da kendi malzemeleri kullanılarak çekilmiş fotoğraflar için bir yarışma duyurusu yayınlamıştır. Çocuk, manzara, oyun-spor, tabiat ve sanat, kişiler ve hayvan fotoğrafları olmak üzere altı kategoride düzenlenen yarışmanın ödülleri ise 10 liradan başlayarak 250 liraya kadar çıktığını duyurmuştur. Ankara Halkevi, 1939 yılında amatörler arasındaki ilk fotoğraf sergisi yarışmasını düzenlenmiştir (Cerrahoğlu, 2021, sayı 24).

1950’lerden itibaren fotoğraf, reklam ve tanıtım alanında yoğun biçimde kullanılmaya başlanmış; sigorta şirketleri, devlet kurumları, medya kuruluşları, dernekler, bankalar ve belediyeler gibi birçok kurum fotoğraf yarışmaları düzenleyerek bu alandaki ilgiyi ve gelişimi teşvik etmiştir. Kızıl, ülkemizin eski fotoğraf derneklerinden olan İFSAK 1975 tarihinde sadece kendi üyelerinin siyah beyaz baskı, saydam ve sayısal olmak üzere üç ayrı kategoride katılabileceği aylık fotoğraf yarışması düzenleyerek dernek üyelerinin fotoğraf alanında teknik bilgi ve becerilerinin arttırılmasını hedeflediğini belirtmiştir (Kızıl, 2007, s. 51). Yeni Fotoğraf Dergisi ise 1976 yılında Türkiye’nin ilk foto röportaj yarışmasını düzenleyerek katılımcılardan çocuk teması üzerine seri fotoğraflar üretmelerini istemiştir (Akarçay, 2023, s. 142). Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü 1983 yılında düzenlediği ilk iki yarışmasında jüri gerekçeli rapor uygulaması ile sanatçılara bilgilendirme yaparak, yarışmanın yalnızca bir değerlendirme platformu değil, aynı zamanda sanatçıların gelişimine katkı sağlayan bir rehberlik aracı haline getirmiştir.

Görsel 1. Servet-i Fünûn Dergisi, 29 Ağustos 1896, 287. Sayı.

Ülkemizde 1800'lerin sonlarında fotoğraf sanatının gelişimi için başlamış olan çabalar her ne kadar sayısal ve yaygınlık anlamında yetersiz olsa da fotoğraf sanatına ilgi çekmek ve amatörleri desteklemek açısından çok önemlidir. Aynı zamanda katılımcıların belli bir düzeyde fotoğrafik bakış açılarını geliştirmelerine de olanak tanıdığı düşünülmektedir. İlerleyen yıllar içinde yaygınlaşarak sayıları artan fotoğraf yarışmalarının konuları sayesinde kültürel değerlere farkındalık arttırılmış, onların belgelenmesi sağlanmıştır. Sanatsal tavırların ve teknolojik yeniliklerin değişimi ile de günümüzde fotoğraf yarışmaları dünya genelinde çeşitli kategorilerde düzenlenen büyük ölçekli etkinliklere dönüşmüş ve geniş katılımcı kitlesini bir araya getiren önemli organizasyonlar haline gelmiştir.

2.1. Fotoğraf Yarışmalarının Gelişimi, Değişen Temalar ve Teknoloji

Fotoğraf üretiminde analogdan dijitale geçiş süreciyle yarışmaların tematik zenginliği daha da artmıştır. Yıllar içerisinde dijital katılım ve deneysel temalar gibi kategorilerin eklenmesi, yarışmalara estetik ve içerik açısından yeni bir boyut kazandırmıştır. Dijital fotoğrafa geçişle fotoğraf yarışmalarına katılım artmıştır. Mobil cihazların yaygınlaşması ile de her yaştan ve her kesimden bireyin fotoğraf çekerek yarışmalara katılabilmesini mümkün kılmıştır. Ayrıca, sosyal medya platformlarının ve çevrimiçi yarışmaların yaygınlaşması, fotoğrafların daha hızlı bir şekilde paylaşılmasına ve değerlendirilmesine olanak tanıyarak, fotoğrafın bireysel ve toplumsal bir ifade aracı olarak değerini de artırmıştır (Yeşiltaş, 2024, s. 22). Bu teknolojik gelişmeler, sadece fotoğraf üretim süreçlerini değil, yarışmaların organizasyon ve değerlendirme süreçlerini de köklü bir şekilde dönüştürmüştür.

2.2. Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu'nun Kuruluşu ve Amacı

Fotoğrafın ülkemizdeki gelişimi, dernekleşmenin yaygınlaşmasıyla hız kazanmıştır. Türkiye'de yıllar içerisinde onlarca fotoğraf derneği kurulmuş ve üye sayıları zamanla binleri aşmıştır. 1987 yılından 2003 yılına kadar önce "Fotoğraf Dernekleri Çalışma Kurulu (FDÇK)", sonra "Türkiye Fotoğraf Sanatı Dernekleri Birliği (TFDB)" adları altında faaliyetlerini sürdüren fotoğraf dernekleri, federasyon olma yolunda önemli adımlar atmıştır. Dönemin yasası gereği

federasyon kurmak için en az üç derneğin kamuya yararlı dernek sıfatı taşıması koşulu nedeniyle bu hedeflerini gerçekleştirememiştir. 2002 yılında yeniden düzenlenen yasa ile federasyon olma yolunda ilk adımlar atılmıştır. 30 Mayıs 2003 tarihinde kuruluş başvurusu yapılmış, 20 Haziran 2003 tarihinde valilik onayı ile de “Fotoğraf Sanatı Federasyonu” resmen kurulmuştur. Federasyonun ilk tüzüğü ise 22 Temmuz 2003 tarihinde, İzmit Barış Gazetesi’nde yayınlanmış, 2005 yılında ise “Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF)” adını alarak bugünkü yapısına kavuşmuştur (TFSF, 2023, “Hakkımızda”).

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu’nun kuruluş amacı, fotoğrafın belge ve sanatsal boyutunu kullanarak, toplumda görme estetiğinin gelişmesine katkı sağlamayı ve dolayısıyla Türkiye’de fotoğraf sanatının gelişmesi ile güçlenmesi için yapılan çalışmalara öncülük etmeyi ve uluslararası ortamlarda Türkiye’yi başarıyla temsil etmeyi hedeflemiştir (TFSF, 2023, “Kuruluş”). Ulusal ve uluslararası düzeyde fotoğraf yarışmalarını onaylama yetkisiyle, bu etkinliklerin hem organizasyonel kalitesini arttırmayı hem de fotoğraf sanatçılarının eserlerini daha geniş kitlelere ulaştırılmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Ayrıca, almanaklar aracılığıyla fotoğraf eserlerini kalıcı hale getirerek bir arşiv değeri kazandırmak, çeşitli eğitim programlarıyla amatör ve profesyonel fotoğrafçılara bilgi, beceri ve paylaşım platformları sağlamayı hedeflemektedir.

2.3. Yöntem

Araştırma, betimsel istatistiksel analiz yöntemiyle yürütülmüştür. Bu kapsamda, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu tarafından onaylanan ulusal fotoğraf yarışmalarına katılarak ödül veya sergileme elde eden katılımcılara yönelik bir anket hazırlanmıştır. Çalışmaya ilişkin etik kurul onayı, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Komisyonu’nun 21.12.2023 tarihli ve 2023/10 sayılı kararıyla alınmıştır. Anket, 13 kapalı uçlu ve 47 likert tipi olmak üzere toplam 60 sorudan oluşmuş ve 384 kişiye uygulanmıştır. Sorular, katılımcıların demografik özelliklerini, fotoğrafçılıkla ilgili bilgilerini, yarışma deneyimlerini ve tutumlarını ölçmeyi amaçlamıştır. Nicel verilerin normal dağılıma uygunluğu Shapiro-Wilk testi ve grafiksel incelemelerle test edilmiştir. Normal dağılım göstermeyen nicel değişkenlerde iki grup karşılaştırmalarında Mann-Whitney U testi, ikiden fazla grup karşılaştırmalarında ise Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Nitel verilerin karşılaştırılmasında Pearson Ki-Kare, Fisher’s Exact ve Fisher-Freeman-Halton testleri kullanılmış; istatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

3. Bulgular

TFSF onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarına katılan 384 anket katılımcısının %74’ü erkek, %26’sı ise kadındır. 18 yaş altında 1 kişi, 18-24 yaş arasında 6 kişi, 25-34 yaş arasında 22 kişi, 35-50 yaş arasında 173 kişi ve 50 yaş üzerinde 182 kişi bulunmaktadır. Katılımcıların 17’sinin çalışmadığı, 209’unun maaşlı çalıştığı, 73’ünün kendi hesabına çalıştığı ve 85’inin ise emekli olduğu görülmüştür.

Öğrenim durumu ve fotoğraf alanında lisans eğitimi ile ilgili sorularda katılımcılara birden fazla seçeneği işaretleme imkânı tanınmıştır. Elde edilen verilere göre; lise mezunu 54 katılımcının 5’i fotoğrafçılık alanında eğitimine devam etmektedir. Ön lisans mezunu 43 katılımcıdan 26’sının fotoğraf alanında eğitim aldığı veya bu eğitime devam ettiği belirlenmiştir. Lisans mezunu 190 katılımcının 98’i, fotoğraf alanında öğrenim görmüş ya da halen eğitimini sürdürmektedir. Yüksek lisans mezunu 71 katılımcıdan 37’si fotoğraf programında eğitim almış veya bu eğitime devam etmektedir. Doktora/Sanatta Yeterlik mezunu 21 katılımcıdan ise 9’unun fotoğraf alanında herhangi bir eğitim almadığı tespit edilmiştir.

3.1. Davranış / Beklenti

Ankete katılanların davranış ve beklentileri Tablo 1’de görülmektedir; buna göre: Katılımcılar fotoğraf alanı ile ilgili ilk hedeflerini sırasıyla %21,88 ile “kişisel sergi açma”, %16,93 oranla “ulusal/uluslararası bir unvana sahip olma” ve “yurtdışında fotoğraf gezisine katılma”, %16,67 “fotoğraf albümü yayımlama” olarak belirtmiştir. Katılımcıların en fazla harcamayı %38,02 ile fotoğraf gezilerine, %33,07 objektiflere, %12,50 fotoğraf makinesi gövdesine yaptığı

gözlenmiştir. Makine tercihlerine bakıldığında; %64,58 “DSLR”, %49,22 “aynasız dijital”, %22,14 “drone”, %11,20 “SLR” fotoğraf makinesine sahip olduklarını belirtmişlerdir.

(8. Soru) En fazla harcama	Kişi	% Oran	(9. Soru) İlk hedefleri	Kişi	% Oran	(10. Soru) Sahip olunan fotoğraf makinesi	Kişi	% Oran
Fotoğraf makinesi gövdesine	48	% 12,50	Fotoğraf makinesi gövdesini değiştirmek	34	% 8,85	SLR	43	% 11,20
Objektiflere	127	% 33,07	Objektiflerimi değiştirmek	23	% 5,98	DSLR	248	% 64,58
Yardımcı malzemelere	27	% 7,03	Fotoğraf albümü yayımlamak	64	% 16,67	Aynasız dijital	189	% 49,22
Fotoğraf gezilerine	146	% 38,02	Ulusal/Uluslararası bir ünvana sahip olmak	65	% 16,93	Kompakt dijital	27	% 7,03
Sergi/etkinliklere	13	% 3,39	Kişisel sergi açmak	84	% 21,88	Orta format dijital	8	% 2,08
Fotoğraf kitaplarına	20	% 5,21	Yurtdışında fotoğraf gezisine katılmak	65	% 16,93	Panoramik dijital	2	% 0,52
Fotoğraf albümlerine	3	% 0,78	Yurtiçinde fotoğraf gezisine katılmak	10	% 2,60	Drone	85	% 22,14
			Diğer...	39	% 10,16	Diğer...	7	% 1,82

Tablo 1. Katılımcıların davranış ve beklentileri.

(Katılımcılar, sahip olunan fotoğraf makinesi seçeneğini birden fazla işaretleyebilmiştir.)

3.2. Deneyim / Eğitim / Bilgi

Ankete katılanların deneyim, eğitim ve bilgi düzeyi konusundaki verileri Tablo 2’de görülmektedir. Buna göre: Fotoğrafla ilgilenme sürelerine bakıldığında %1,6’sı 1 yıl ve 1 yıldan daha az iken %3,6’sı 50 yıl üzerindedir. Lisans seviyesinde üniversitede fotoğraf alanında eğitim almak isteyenlerin oranı %53,9’dır. Fotoğraf tekniğine hâkim olduğunu ve bu konuda kendini iyi seviyede bulanların oranı %41,7 iken; kuramsal fotoğrafa dair bilgisinin iyi olduğunu düşünlerin oranı ise %30,7’dir. Katılımcıların, “Fotoğraf bilginizi geliştirmek için kaç tane çevrimiçi yayını (e-kitap, e-dergi, e-bülten, blog, youtube kanalı vb.) takip ediyorsunuz?” sorusuna %6,5 “hiç” yanıtını vermişken %8,9’sı “50 ve üzeri” yanıtını vermiştir. “Bugüne kadar kaç fotoğraf müzesi ziyaret ettiniz?” sorusuna %14,3 “1” müze derken “50 ve üzeri” yanıtını verenlerin oranları da aynıdır. Katılımcıların %5,2’si yıl içinde fotoğraf galeri ya da sergi salonlarını hiç gezmediklerini beyan ederken “50 ve üzeri” yanıtını %2,1’si vermiştir. Bir yılda sanal fotoğraf galerileri ya da sergi salonlarını da hiç ziyaret etmeyenler %8,1’dir. Bu konuda en yüksek oran “2-5” yanıtı ile %33,6’dır. Son 5 yıl içinde %2,6’sı hiç fotoğraf gezisi yapmadığını, %31’i ise “6-15” kez yaptığını belirtmiştir. Bugüne kadar hiç fotoğraf kitabı satın almadığını beyan edenlerin oranı %6,5’tir. Bugüne kadar “6-15” adet fotoğraf kitabı aldım ifadesi %26 ile en yüksek orandır. Katılımcıların “Fotoğraf çekimlerine giderken çoğunlukla yalnız gitmeyi tercih ediyorum” ifadesine verdikleri yanıtlar %34,1 “biraz katılıyorum” ve %21,6 “kesinlikle katılıyorum” şeklindedir.

	Hiç	1	2-5	6-15	16-50	50 ve üstü
(43. Soru) Fotoğraf ile kaç yıldır ilgileniyorsunuz?	Bir Yıldan az % 1,56	-	% 9,64	% 50,52	% 34,64	% 3,65
(54. Soru) Kaç fotoğraf kitabı (kuramsal/teknik) satın aldınız?	% 6,5	% 6,5	% 25,8	% 26,0	% 25,5	% 9,6
(49. Soru) Fotoğraf bilginizi geliştirmek için kaç tane çevrimiçi takip ediyorsunuz?	% 6,5	% 4,2	% 37,0	% 28,9	% 14,6	% 8,9
(50. Soru) Kaç fotoğraf müzesi ziyaret ettiniz?	% 17,4	% 14,3	% 43,2	% 18,0	% 6,0	% 1,0
(51. Soru) Fotoğraf galerileri ya da sergi salonlarını yıl içinde kaç kez ziyaret ediyorsunuz?	% 5,2	% 6,5	% 44,3	% 32,0	% 9,9	% 2,1
(52. Soru) Dijital / sanal fotoğraf galerileri ya da sergi salonlarını yıl içinde kaç kez ziyaret ediyorsunuz?	% 8,1	% 7,6	% 33,6	% 27,9	% 16,4	% 6,5
(53. Soru) Son beş yıl içinde kaç kere fotoğraf gezisi yaptınız?	% 2,6	% 1,0	% 24,2	% 31,0	% 30,2	% 10,9
(54. Soru) Kaç fotoğraf kitabı (kuramsal / teknik) satın aldınız?	% 6,5	% 6,5	% 25,8	% 26,0	% 25,5	% 9,6
		Kes inli kle Kat ılı mı yor	Bir az Kat ılı mı yor	Ne Kat ılı y or Ne Kat ılı mı yor	Bir az Kat ılı y or	Kes inli kle Kat ılı y or
(16. Soru) Fotoğraf konusunda üniversite eğitimi almak isterdim.	% 8,3	% 6,8	% 10,7	% 20,3	% 53,9	
(17. Soru) Fotoğraf tekniği bilgimin iyi seviyededir.	% 3,1	% 6,8	% 9,9	% 38,5	% 41,7	
(18. Soru) Kuramsal fotoğraf bilgimin iyi seviyededir.	% 2,9	% 10,2	% 16,4	% 39,8	% 30,7	
(19. Soru) Çekimlere çoğunlukla yalnız gitmeyi tercih ediyorum.	% 9,6	% 15,4	% 19,3	% 34,1	% 21,6	

Tablo 2. Deneyim, eğitim ve bilgi düzeyi konusundaki verileri.

3.3. Yarışmalar Hakkında Görüşler

Ankete katılanların yarışmalar hakkındaki görüşleri Tablo 3,4 ve 5'te görülmektedir; buna göre: Yarışmaya göndermek için fotoğraf seçimindeki kriterlerde %76,56 oranla kompozisyon ilk sırayı almıştır. Jüriyi dikkate alırm diyenleri oranı ise %10,68'dir. Yarışmacıların katılmak için en fazla tercih ettikleri kategori %81,51 ile "Serbest" ardından %58,07 ile "sokak fotoğrafçılığı" ve %43,23 ile "doğa" gelmektedir. Yarışmalara katılım amacı %29,95 ile tanınırlık elde etmektir. Bu oranın hemen ardından %27,86 ile "sergide yer alma" gelirken bu oranı %25 ile para ödülü takip etmektedir.

Fotoğraf yarışmalarına katılmanın kendisini kesinlikle motive ettiğini belirtenlerin oranı %50,8'dir. Yarışmanın sonucunun kendi fotoğraf tarzının değişmesine neden olmadığını belirtenler ise %40,4'tür.

(11. Soru) Tercih Edilen Kategori ve Tema	Serbest %81,51	Sokak Fotoğrafı %58,07	Belgesel %50,52	Doğa %43,23	Portre %42,97	Foto Öykü %39,32
(12. Soru) Katılım Amaçları	Tanınırlık %29,95	Sergide Yer Alma %27,86	Para Ödülü %25,0	Diğer %9,38	Madalya %7,81	
(13. Soru) Eser Seçiminde Dikkat Edilen Kriterler	Estetik %53,91	Kompozisyon %76,56	Konu %75,26	Jüri %10,68	Renk %14,06	Diğer %0,78
	Hic	1	2-5	6-15	16-50	50 ve üstü
(55. Soru) Kaç kez ulusal fotoğraf yarışmasına katıldınız?	-	% 5,2	% 14,3	% 25,5	% 22,1	% 32,8
(56. Soru) Kaç kez uluslararası fotoğraf yarışmasına katıldınız?	% 15,6	% 7,0	% 18,0	% 15,9	% 19,8	% 23,7
		Kesinlikle Katılmıyor	Biraz Katılmıyor	Ne Katılıyor Ne Katılmıyor	Biraz Katılıyor	Kesinlikle Katılıyor
(22. Soru) Yarışmalara katılmak, beni fotoğraf üretimine motive ediyor.		% 10,2	% 6,0	% 9,6	% 23,4	% 50,8
(23. Soru) Kazanma veya kaybetme deneyimleri, fotoğrafçılık tarzımı etkiliyor ve katıldığım yarışmalarda derece almak için tarzımı değiştirmeme sebep oluyor.		% 40,4	% 13,0	% 14,1	% 19,8	% 12,8
(24. Soru) Yarışmalar, sanatçıların eserlerini daha geniş bir izleyici kitlesiyle buluşturmasına yardımcı oluyor.		% 8,3	% 6,5	% 8,1	% 25,5	% 51,6

Tablo 3. Yarışmalar hakkındaki görüşler.

Düzenlenen yarışmalar sayesinde eserlerinin geniş izleyici kitlesine ulaştığını düşünenler %51,6 oranındadır. “Yarışmaların, sanatçıların toplumsal veya kültürel sorunlara dikkat çekmesine yardımcı oluyor” ifadesine %28,6 “biraz katılıyorum”, %37,8 “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap vermiştir. %41,9 Oranıyla katılımcıların yarısına yakını yarışmalara katılmanın yeni bakış açıları kazandırdığını belirtmiştir. “Yarışmaların toplumsal veya politik bir mesaj iletmek için güçlü bir araç olabileceği” ifadesine %22,4 “biraz katılıyorum”, %35,9 “kesinlikle katılıyorum” şeklinde beyan etmiştir. %42,4’ü amatör ve genç kuşaklara sanata dair ilgi duymalarını sağladığını düşünmektedirler. Ödüllerin katılımı teşvik ettiğini düşünenler ise %47,4’lük kısımdır. Kazanılan ödüllerin kariyerine kesinlikle katkı sağladığını düşünenler %42,4 oranındadır. Yarışmalar rekabet ile yaratıcılığın artmasını sağlıyor ifadesine %25,5 “biraz katılıyorum”, %33,1 “kesinlikle katılıyorum” şeklinde belirtmişlerdir.

	Kes inli kle Kat ılmı yor	Bir az Kat ılmı yor	Ne Kat ılıy or Ne Kat ılmı yor	Bir az Kat ılıy or	Kes inli kle Kat ılıy or
(25. Soru) Yarışmalar, sanatçıların kültürel veya toplumsal sorunlara dikkat çekmesine yardımcı oluyor.	% 10,9	% 12,2	% 10,4	% 28,6	% 37,8
(26. Soru) Yarışmalara katılmak yeni bakış açıları kazandırır.	% 10,4	% 12,2	% 8,6	% 26,8	% 41,9
(27. Soru) Yarışmalar, toplumsal veya politik bir mesaj iletmek için güçlü bir araçtır.	% 15,4	% 10,7	% 15,6	% 22,4	% 35,9
(28. Soru) Yarışmaları, genç kuşaklar ve amatör fotoğrafçıların sanata ilgi duymalarına katkı sağlar.	% 9,1	% 10,2	% 10,2	% 28,1	% 42,4
(29. Soru) Yarışmaların ödülleri veya teşvikleri, amatör / profesyonel sanatçıları daha fazla katılım için teşvik eder.	% 6,0	% 7,0	% 12,5	% 27,1	% 47,4
(30. Soru) Yarışmalardan aldığım ödüllerin veya sergilemelerin fotoğrafçılık kariyerime etkisi oluyor.	% 10,7	% 9,1	% 14,3	% 23,4	% 42,4
(31. Soru) Yarışmalar, fotoğrafçılar arasında rekabeti teşvik ederek yaratıcılığı artırır.	% 14,1	% 10,9	% 16,4	% 25,5	% 33,1
(32. Soru) Yarışmalara katılım sağlamam, fotoğrafçılığı daha bilinçli bir şekilde yapmama katkı sağlıyor.	% 17,7	% 10,7	% 13,8	% 28,1	% 29,7
(33. soru) Jürilerin, fotoğraf eğitimi almış ve uzman kişiler dışında olmasını yeterli buluyorum.	% 42,7	% 20,3	% 16,1	% 14,3	% 6,5
(34. soru) Jürilerin fotoğraf konusunda yeterli bilgiye sahip olduğunu düşünüyorum.	% 16,4	% 26,0	% 19,8	% 27,6	% 10,2
(35. Soru) Jürilerin, yarışma şartnamesini okuyarak, değerlendirme yaptığını düşünüyorum.	% 19,8	% 23,2	% 19,8	% 25,0	% 12,2
(36. Soru) Sonuçların tarafsızca alındığını düşünüyorum.	% 21,4	% 24,7	% 20,8	% 20,8	% 12,2

Tablo 4. Yarışmalar hakkındaki görüşler.

Yarışma jürisinde fotoğraf eğitimi almamış, uzman olmayan kişilerin olmasını kabul etmeyenler %42,7 oranındadır. “Yarışmalardaki jürilerin fotoğraf konusunda yeterli bilgiye sahip olduğunu düşünüyorum ifadesine %16,4 “kesinlikle katılmıyorum”, %27,6 “biraz katılıyorum” cevabını vermiştir. Jürilerin yarışma şartnamesini okuyarak değerlendirme yapmadığını düşünenler %12,2 iken bu ifadeye en yüksek oranla “biraz katılıyorum” demiş olanlar %25,0’tir. Değerlendirmelerin tarafsızca yapılmadığına kesinlikle inananların oranı %12,2 iken en yüksek oranla %24,7’si bu ifadeye “biraz katılmıyorum” demiştir. “Bir fotoğraf yarışmasının sonuçları açıklandığında, sonuçlar beni tatmin ediyor” ifadesine en yüksek oranla %27,1 ile “biraz katılıyorum” denmiştir. Katılımcıları %40,1’i yarışmaların fotoğraf sanatının kamuoyuna tanıtılmasına katkı sağladığını düşünmektedirler. Yarışmaların fotoğraf öğrenme ve geliştirme imkânı sağlar düşüncesine %31,3 “biraz katılıyorum” ve %34,9 “kesinlikle katılıyorum” demiştir. Katılımcıların yarıya yakını %48,4 oranla yerel kültüre ve mirasa kesinlikle katkı sağladığını belirtmiştir. Katılımcıların, “Bugüne kadar kaç kez ulusal fotoğraf yarışmasına katıldınız?” sorusuna %32,8’lik en yüksek oranla

“50 ve üzeri” yanıtı verilmiştir. Benzer şekilde uluslararası yarışma katılımı sorulduğunda ise yine en yüksek oran olan %23,7 ile “50 ve üzeri” yanıtı olmuştur. Yapay zekâ ile üretilen fotoğrafların kullanımına %67,4’lik yüksek oranla “kesinlikle katılmıyorum” ifadesi tercih edilmiştir. %53,9’luk kesim ise yapay zekanın jürilerce de kullanımını kesinlikle desteklememektedir.

	Kes inli kle Kat ılmı yor um	Bir az Kat ılmı yor um	Ne Kat ılı yor um Ne Kat ılmı yor um	Bir az Kat ılı yor um	Kes inli kle Kat ılı yor um
(37. Soru) Sonuçları açıklandığında, beni tatmin ediyor.	% 13,3	% 28,4	% 25,3	% 27,1	% 6,0
(38. Soru) Yarışmaların, fotoğraf sanatının kamuoyuna tanıtılmasında önemli bir rol oynadığını düşünüyorum.	% 4,9	% 11,5	% 12,8	% 30,7	% 40,1
(39. Soru) Yarışmaların, fotoğrafçılığı öğrenme ve geliştirme fırsatları sunar.	% 2,9	% 8,1	% 22,9	% 31,3	% 34,9
(40. Soru) Yarışmalar, yerel kültüre ve mirasa katkı sağlar.	% 2,6	% 8,1	% 11,2	% 29,7	% 48,4
(41. Soru) Yarışmaya katılım sağlayacak kişinin yapay zekâ ile oluşturduğu görsel ile yarışmaya katılım sağlamasını destekliyorum.	% 67,4	% 5,7	% 10,4	% 8,1	% 8,3
(42. Soru) Jüri değerlendirmesinde yapay zekanın kullanılmasını destekliyorum.	% 53,9	% 9,4	% 15,9	% 11,5	% 9,4

Tablo 5. Yarışmalar hakkındaki görüşler.

3.4. Sergileme / Ödül

Ankete katılanların sergileme ve ödül konusundaki görüşleri Tablo 6’da görülmektedir; buna göre: “Fotoğraf yarışmalarına katıldığınız ilk günden bugüne kadar kaç kez kişisel fotoğraf sergisi açtınız?” sorusuna katılımcıların %57,6’sı 1 kez cevabı vermiştir. Benzer şekilde karma sergi katılımları sorgulandığında “2-5 kez” ile “6-15 kez” cevabını verenlerin oranları %29,7 ile aynıdır. Kişisel ya da karma olarak fotoğraf albümü yayınlanmasına dair soruya %41,7 oranıyla katılımcıların yarısına yakını hiç yayınlamadıklarını beyan etmişlerdir. “Fotoğraf eğitimi veren dernek / vakıf / kurum / kuruluş ya da üniversite bünyesinde yapılan ulusal fotoğraf yarışmasındaki sergide kaç kez fotoğrafınızla yer aldınız?” sorusuna katılımcılar %33,3 ile en yüksek oranda “2-5” kez yanıtı vermiştir. Aynı konu uluslararası bağlamda sorgulandığında ise “2-5 kez” katıldım diyenlerin en yüksek oranı da %28,4 olmuştur. Ulusal yarışmalardan sergileme alma durumu sorgulandığında katılımcılar %24,2 ile en yüksek oranda “50 ve üzeri” seçeneğini seçmişlerdir. Bu konu uluslararası yarışmalar için sorgulandığında ise %26,8’si hiç almadım derken %26,6’sı da “50 ve üzeri” yanıtını vermiştir.

	Hiç	1	2-5	6-15	16-50	50 ve üstü
(44. Soru) Kaç kez kişisel fotoğraf sergisi açtınız?	% 57,6	% 12,0	% 20,8	% 7,8	% 1,6	% 0,3

(45. Soru) Kaç kez karma fotoğraf sergisine katıldınız?	% 9,6	% 3,4	% 29,7	% 29,7	% 19,5	% 8,1
(46. Soru) Kişisel / karma kaç kez fotoğraf albümü yayınladınız?	% 41,7	% 12,5	% 28,1	% 12,5	% 4,2	% 1,0
(47. Soru) Fotoğraf eğitimi veren dernek / vakıf / kurum / kuruluş ya da üniversite bünyesinde yapılan ulusal fotoğraf yarışmasında kaç kez fotoğrafınızla yer aldınız mı?	% 10,4	% 5,2	% 33,3	% 25,5	% 14,8	% 10,7
(48. Soru) Fotoğraf eğitimi veren dernek / vakıf / kurum / kuruluş ya da üniversite bünyesinde yapılan uluslararası fotoğraf yarışmasında kaç kez fotoğrafınızla yer aldınız mı?	% 16,7	% 10,9	% 28,4	% 17,2	% 16,7	% 10,2
(57. Soru) Ulusal fotoğraf yarışmalarından kaç kez sergileme aldınız?	% 1,0	% 14,8	% 22,4	% 17,2	% 20,3	% 24,2
(58. Soru) Ulusal fotoğraf yarışmalarından kaç kez (sergileme haricinde) ödül aldınız?	% 21,1	% 12,0	% 21,1	% 22,1	% 15,1	% 8,6
(59. Soru) Uluslararası fotoğraf yarışmalarından kaç kez sergileme aldınız?	% 26,8	% 5,5	% 17,4	% 13,0	% 10,7	% 26,6
(60. Soru) Uluslararası fotoğraf yarışmalarından kaç kez ödül (sergileme haricinde) aldınız?	% 35,9	% 10,7	% 17,2	% 13,8	% 14,3	% 8,1

Tablo 6. Sergileme ve ödül konusundaki görüşler.

4. Sonuç

Osmanlı İmparatorluğu’nda fotoğraf, 19. yüzyılın ortalarında teknik anlamda gelişmeye başlamış, amatör fotoğrafçılık ise Servet-i Fünûn gibi dönemin dergilerinin öncülüğü ile başlayan süreç içinde fotoğraf yarışmaları aracılığıyla yaygınlaşmaya başlamıştır. İlerleyen dönemlerde ülkemizdeki fotoğraf derneklerinin de yaygınlaşmasının ardından 2003 yılında “Fotoğraf Sanatı Federasyonu” resmi olarak kurulmuştur. 2005 yılında ise “Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF)” adını alarak bugünkü yapısına kavuşmuştur TFSF, Türkiye’de fotoğraf sanatının gelişimini teşvik etmeyi, görsel estetik bilincini yaygınlaştırmayı, ulusal ve uluslararası yarışmalar aracılığıyla fotoğrafçıların eserlerini geniş kitlelere ulaştırmayı, almanaklarla bu eserleri arşivlemeyi ve düzenlediği eğitim programlarıyla fotoğrafçılara bilgi ve beceri kazandırmayı amaçlamaktadır. 2004-2022 yılları arasında Türkiye’de düzenlenen ve Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) tarafından onaylanan ulusal fotoğraf yarışmalarının, ülkemizdeki fotoğraf sanatına olan katkılarını incelemek amacıyla 384 katılımcıya yapılan anket neticesiyle katılımcıların demografik yapısı, eğitim düzeyi, davranış ve beklentileri, deneyim ve bilgi düzeyleri, yarışma katılım motivasyonları, jüriyle dair görüşleri ile ödül ve sergileme deneyimleri belirlenmiştir. Araştırma, yalnızca TFSF onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarına katılan katılımcılarla sınırlı olup, daha geniş bir fotoğrafçı kitlesine genellenebilir sonuçlar sunmamaktadır. Katılımcıların yanıtlarının, kişisel algılarına ve deneyimlerine dayalı olması, elde edilen verilerin subjektif olmasına neden olmuş, kullanılan anket yöntemi ise derinlemesine bilgi toplamak yerine genel eğilimleri ortaya koymayı amaçlamıştır. Katılımcıların büyük çoğunluğunun erkek (%74) olduğu, yaş aralığının ise ağırlıklı olarak 35 yaş üzeri olduğu tespit edilmiştir. Eğitim durumları incelendiğinde, lisans ve lisansüstü mezunlarının fotoğraf alanına daha fazla ilgi gösterdiği ve bu alanda eğitim almayı sürdürdüğü görülmüştür. Katılımcıların çoğunluğu fotoğraf çekimlerini bireysel olarak gerçekleştirme eğiliminde olup, fotoğraf alanında en büyük hedefleri arasında kişisel sergi açmak, ulusal ve uluslararası unvanlar kazanmak ve yurt dışı fotoğraf gezilerine katılmak bulunmaktadır. Yarışmalara katılım motivasyonları incelendiğinde, tanınırlık elde etmek, eserlerini sergilemek ve para ödülü kazanmak gibi hedeflerin öne çıktığı gözlemlenmiştir. Katılımcıların yarısından fazlası yarışmaların kendilerini motive ettiğini ve yeni bakış açıları kazandırdığını ifade etmiştir. Ancak yarışmaların sonuçlarının tarafsızlığı ve jüri üyelerinin yeterliliği konusunda çeşitli eleştiriler dile getirilmiştir. Yarışmalara katılımın yerel kültüre ve mirasa katkı sağladığına dair olumlu görüşler öne

çıkarken, yapay zekâ ile üretilen fotoğrafların ve yapay zekâ jürilerinin yarışmalarda kullanılmasına katılımcıların çoğunlukla olumsuz yaklaştığı tespit edilmiştir. Sergileme ve ödül konusunda ise büyük bir çoğunluk kişisel sergi açma ve fotoğraf albümü yayınlama konusunda sınırlı bir deneyime sahiptir. Ulusal yarışmalarda sergileme oranlarının uluslararası düzeye kıyasla daha yüksek olduğu görülürken, genel olarak kişisel sergi ve albüm yayınlama oranlarının düşük olması, fotoğrafçıların eserlerini bireysel olarak sergilemekten çok, yarışmalar aracılığıyla görünürlük sağlamayı tercih ettiklerini ortaya koymaktadır.

Elde edilen bulgular, fotoğraf yarışmalarında yapay zekâ kullanımı ile yapay zekâyâ yönelik güçlü reddiyeye ilişkin önemli eğilimleri ortaya koymakla birlikte, bazı konuların daha derinlemesine tartışılmasına da imkân tanımaktadır. Bulgular, fotoğraf yarışmalarında estetik tercihlerin giderek belirli kalıplar etrafında şekillendiğini ve bunun yaratıcı çeşitliliği sınırlayan bir standardizasyon riski doğurduğunu göstermektedir. Bu durum, özgün yaklaşımların geri planda kalmasına ve benzer görsel anlatıların tekrar üretimine yol açabilmektedir. Öte yandan, jüriye duyulan güven ve tarafsızlık algısının, fotoğrafçıların üretim motivasyonu ve estetik yönelimleri üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. Değerlendirme süreçlerine ilişkin belirsizlikler ve şeffaflık eksikliği, katılımcıların yarışmalara bakışını ve üretim pratiklerini doğrudan etkilemektedir.

Sonuç olarak, TFSF onaylı ulusal fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların sanatsal becerilerini geliştirmeleri, eserlerini tanıtmaları ve sanatsal kariyerlerinde ilerlemeleri ile ülkemizde fotoğraf sanatının yaygınlaşmasında önemli bir rol oynamaktadır. Yarışmaların daha kapsayıcı ve yenilikçi bir yaklaşımla sürdürülebilirliğini sağlamak, fotoğraf sanatının toplumsal ve kültürel belleğe katkısını artıracaktır. Araştırma konumuzda daha önce yapılmış bir çalışmanın olmaması nedeniyle süreçlerin karşılaştırılıp değerlendirilmesi mümkün olamamıştır. Bu bağlamda yapılacak olan araştırmaların desteklenmesi, uzun vadede fotoğraf sanatının dinamikliğini ve çeşitliliğini koruyarak önemli katkılar sunacaktır. Günümüzde analogdan dijitale geçiş süreciyle birlikte yarışmaların tematik zenginliği artmış, mobil cihazların, sosyal medya platformlarının ve çevrimiçi yarışmaların yaygınlaşması ile de fotoğraf yarışmalarının paylaşılması ve değerlendirilmesi daha hızlı bir şekilde yapılabilir hale gelmiştir. Bu süreçlerin daha verimli ve kapsayıcı hale gelmesi için yapıcı eleştiri ve öneriler doğrultusunda zaman ve şartlara göre güncellemeler yapılması da doğru olacaktır. Gelecek araştırmalarda, farklı ülkelerin yarışma örneklerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi, jüri ve katılımcı görüşlerinin birlikte ele alınması ve yapay zekâ destekli değerlendirme modellerinin uzun vadeli etkilerinin analiz edilmesi alan yazına önemli katkılar sağlayabilir.

Kaynakça

- Akarçay, G. Ö. (2023). *1970’li yıllarda Türkiye’de fotoğraf*. Medeniyet Sanat – İMÜ Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Dergisi, 9, 133–150. <https://doi.org/10.46641/medeniyetsanat.1283825>
- Bölük, G. (2014). *Fotoğrafın serüveni “Osmanlı’dan Cumhuriyet’e stüdyoların ışığında*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Cerrahoğlu, B. (2023, 21 Kasım). *Geçmiş zaman olur ki...* Kontrast Dergi. Sayı 24. <https://kontrastdergi.com/berrin-cerrahoglu-gecmis-zaman-olur-ki-24-sayi/>.
- Foto Süreyya Dergisi. (1931). Mayıs, Sayı 1.
- Kızıl, M. (2007). *Türkiye’de fotoğraf dernekleri ve işlevleri (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi)*. Dokuz Eylül Üniversitesi ,Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Koloğlu, O. (2010). *Osmanlı döneminde basın teknikleri ve araçları*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2023, 21 Kasım). *Hakkımızda*. <https://tfsf.org.tr/tr/sayfa-detay/hakkimizda>.
- Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2023, 21 Kasım). *Kuruluş duyurusu*. <https://tfsf.org.tr/tr/sayfa-detay/kurulus-duyurusu>.

Yeşiltaş, B. (2024). Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.

Görsel Kaynaklar

Görsel 1. <http://www.servetifunundergisi.com/sayi/287/>

Tablo 1. Yeşiltaş, B. (2024). Ulusal Fotoğraf Yarışmalarının Fotoğraf Sanatına Katkısı, ss. 110-112 [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Marmara Üniversitesi.

Tablo 2. Yeşiltaş, B. (2024). Ulusal Fotoğraf Yarışmalarının Fotoğraf Sanatına Katkısı, ss. 115-137 [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Marmara Üniversitesi.

Tablo 3. Yeşiltaş, B. (2024). Ulusal Fotoğraf Yarışmalarının Fotoğraf Sanatına Katkısı, ss. 115-137 [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Marmara Üniversitesi.

Tablo 4. Yeşiltaş, B. (2024). Ulusal Fotoğraf Yarışmalarının Fotoğraf Sanatına Katkısı, ss. 115-119 [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Marmara Üniversitesi.

Tablo 5. Yeşiltaş, B. (2024). Ulusal Fotoğraf Yarışmalarının Fotoğraf Sanatına Katkısı, s. 119 [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Marmara Üniversitesi.

Tablo 6. Yeşiltaş, B. (2024). Ulusal Fotoğraf Yarışmalarının Fotoğraf Sanatına Katkısı, ss. 123-126 [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Marmara Üniversitesi.

Etik Kurul Kararı

Bu araştırmaya ilişkin anket çalışması için gerekli etik kurul onayı, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Komisyonu tarafından 21.12.2023 tarihinde 2023/10 sayılı karar ile alınmıştır.

[1] Bu çalışma, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Fotoğraf Anasanat Dalı'nda yapılan "Ulusal Fotoğraf Yarışmalarının Fotoğraf Sanatına Katkısı" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.